

Profielkeuze

atheneum

C&M

E&M

N&T

N&G

Weet jij al wat je kiest?

Wessel Gansfort

AANTEKENINGEN

Profielkeuze atheneum

Beste leerling uit atheneum 3,

Voor je ligt het profielkeuzeboekje.

In de derde klas gaan jullie een belangrijke keuze maken, jouw profielkeuze. Bij de profielkeuze kies jij het profiel en de vakken waarin je in de vierde, vijfde en zesde klas schoolexamens en het centraal examen gaat doen.

In het profielkeuze boekje komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Regels en bepalingen omtrent de profielen
- Het verloop van de profielkeuze en belangrijke data
- Waar je op moet letten bij je keuze
- Omschrijving van de profielen
- Inhoudelijke informatie over de profielen en vakken

Dit boekje is, samen met de mentorlessen en de profielkeuzeday, een hulpmiddel om je te helpen bij het maken van je profielkeuze.

Laat dit boekje vooral ook aan je ouders/verzorgers zien.

Mocht je nog vragen hebben vraag je mentor of loop gerust bij mij langs.

Met vriendelijke groet,

Marijn Heeringa

Decaan havo/atheneum

hgm@csg.nl

Aanwezig op dinsdag en donderdag in kamer 80

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
1. Regels en bepalingen	5
1.1 Profielen	5
1.2 Veranderen van profiel	5
2. Hoe verloopt de profielkeuze	6
2.1 Wat doen we?	6
2.2 Wanneer?	6
2.3 Wie helpen je bij het kiezen?	6
2.4 Wat kan jouw helpen kiezen:	6
3. Waar moet je op letten?	7
4. Omschrijving van de profielen	8
4.1 Cultuur en Maatschappij	8
4.2 Economie en Maatschappij	8
4.3 Natuur en Gezondheid	8
4.4 Natuur en Techniek	9
5. Het invullen van het formulier	10
5.1 Welke keuzes moeten er gemaakt worden?	10
5.2 Profielkeuze formulier atheneum	11
6. Vakkenboekje	12

1. Regels en bepalingen

1.1 Profielen

Dit schooljaar kies je het profiel en de vakken waarin je in atheneum 6 examen gaat doen. Het is van belang hier goed naar te kijken. Voor sommige opleidingen worden verplichte vakken en/of verplicht profiel gesteld.

Er zijn vier profielen waaruit je kunt kiezen; Cultuur & Maatschappij, Economie & Maatschappij, Natuur & Techniek en Natuur & Gezondheid. Verderop in dit boekje lees je hier meer over.

Elk profiel is opgebouwd uit 3 delen en een door school ingevuld deel.

- Gemeenschappelijk deel (8 vakken + 1 vreemde taal)
- Verplichte profielvakken (3 of 4 vakken)
- Profielkeuzevakken in het vrije deel (1 vak)

Het door school ingevulde vrije deel (verplicht voor alle leerlingen):
Nederlands, Engels, lichamelijke opvoeding, loopbaanoriëntatie en -begeleiding
Maatschappijleer, CKV, godsdienst & levensbeschouwing.

Het gemeenschappelijk deel

De vakken in het gemeenschappelijke deel zijn voor alle leerlingen verplicht en in alle profielen hetzelfde.

Het profieldeel

Bij elk profiel zitten verplichte profielvakken. Deze horen bij het gekozen profiel en passen bij de uitstroomsector.

Het vrije deel

Je kiest één vak als examenvak uit het vrije deel in het gekozen profiel.

1.2 Veranderen van profiel

Nadat in maart de definitieve profielkeuze is gemaakt, is het bijna niet meer mogelijk om nog te wijzigen van profiel. Dit is enkel mogelijk op basis van gegronde redenen en in overleg met de decaan en leerjaarcoördinator. Dit geldt ook voor vakken in het vrije deel.

2. Hoe verloopt de profielkeuze

2.1 Wat doen we?

Voordat jij een profielkeuze gaat maken krijg je hier op school de nodige informatie over. In de mentorlessen wordt er gewerkt met Droomloopbaan.nl en krijg je opdrachten die je helpen bij het maken van de profielkeuze.

Tijdens de lessen besteden de vakdocenten aandacht aan de profielkeuze. Ze zullen je uitleg geven over hoe het vak er in de bovenbouw uit ziet. De vakdocent geeft ook een vakadvies. Er vindt een gesprek plaats tussen leerling en mentor, eventueel is het mogelijk dat er een gesprek plaatsvindt tussen leerling, ouder(s)/verzorger(s) en decaan. In dit gesprek houden we rekening met de vakadviezen.

2.2 Wanneer?

We houden in grote lijnen het volgende tijdspad aan:

Nov - Jan:	Droomloopbaan en opdrachten tijdens de mentorlessen
8-15 jan:	Vak adviezen van docenten in SOM en informatie over het vak van de docenten tijdens vak lessen
5 feb:	Profielkeuzeday (dag gevuld met informatie over de profielkeuze)
12 feb:	Voorlopige profielkeuze, inleveren profielkeuzeformulier
12 feb – 12 mrt:	Gesprekken over profielkeuze met mentor en/of decaan (eventueel ook met je ouder(s) / verzorgers)
12 mrt:	Definitieve profielkeuze, inleveren profielkeuzeformulier

2.3 Wie helpen je bij het kiezen?

Bij de volgende personen kun je terecht:

- de vakdocenten wat vakinhoud en vakadvies betreft
- de mentor geeft profielkeuzebegeleiding
- de decaan is er voor specifieke informatie over vervolgopleidingen en beroepen
- je ouders kunnen voor jou een klankbord zijn.

2.4 Wat kan jouw helpen kiezen:

- Opdrachten in Droomloopbaan en het Blauwe boekje
- Vakvoorlichting van je vakdocent en de profielkeuzeday
- www.studiekeuze123.nl, hier vind je heel veel informatie over verschillende opleidingen
- Bezoeken van open dagen, zoals die van de Hanze of de RUG (Rijksuniversiteit Groningen). Meer informatie hierover bij je mentor of decaan.

3. Waar moet je op letten?

Algemeen

Bij de profielkeuze moet je een aantal dingen in de gaten houden:

1. Welke vakken vind je interessant?
2. Kan ik met dit profiel en met deze vakken een diploma halen?
3. Kan ik met dit profiel en met deze vakken terecht in het opleidings- en beroepenveld waar ik het meest voor voel?

(Voor een overzicht van de toelatingseisen van het atheneum naar het hbo of wo verwijzen we je naar het Blauwe boekje dat je gekregen hebt.)

Om antwoord te krijgen op deze vragen is het nodig dat je op jezelf reflecteert. Wat je moet weten:

- Wie ben ik, wat kan ik, wat wil ik?
- Wat houdt een profiel precies in?
- Met welke opleidingen en beroepssectoren is het profiel precies verbonden?
- Welke keuzemogelijkheden zijn er om de vrije ruimte in te vullen?
- Wat gebeurt er in de vakken, wat verandert er in de vakken ten opzichte van de onderbouw?

Over de vraag "zou ik het kunnen?", moet je kritisch nadenken. De rapportcijfers die je in de derde klas gehaald hebt, je motivatie en het advies dat je van de vakdocent krijgt betrek je bij je gedachtevorming.

Werkhouding

Met een atheneumdiploma kun je veel kanten op. Maar welk profiel je ook kiest, vooral de werkhouding die je in de bovenbouw ontwikkelt, zal belangrijk zijn voor het succes in je vervolgopleiding. Misschien is de manier waarop je met je vakken bezig bent wel net zo belangrijk als het profiel dat je gekozen hebt.

Van jou wordt verwacht dat je zelfstandig kunt werken, je tijd goed kunt indelen, samen kunt werken met anderen, zelfstandig leert leren (weet hoe je iets moet aanpakken, leert van fouten die je maakt), de bereidheid hebt om je in problemen te verdiepen en over oplossingen na te denken. Kortom een actieve houding.

Niet: wat heb ik aan een vak, maar: wat doe ik met een vak.

Bijbaan

In dit verband is het misschien goed om ook het hebben van een bijbaan aan de orde te stellen. Hoewel we het als school niet aanbevelen, kunnen we ons voorstellen dat je graag zelf wat geld wilt verdienen. Uit onderzoek blijkt dat dat naast je schoolwerk mogelijk is, als je maar niet meer dan 8 uur per week werkt en bij voorkeur in het weekend. Kom je boven dat aantal uren, dan heeft een bijbaan al gauw een negatieve invloed op je schoolprestaties. Wij als school zeggen: een bijbaan? Prima, maar school is je eerste en je belangrijkste baan. Je schoolwerk gaat voor je bijbaan en niet andersom!

4. Omschrijving van de profielen

4.1 Cultuur en Maatschappij

Dit profiel is bedoeld voor mensen die willen doorstromen naar vervolgstudies als sociale wetenschappen, geschiedenis, recht, taal, kunst en cultuur. Je kunt dan bijvoorbeeld denken aan beroepen als uitgever, jurist, advocaat, rechter, psycholoog, archeoloog, musicoloog, historicus, (ortho)pedagoog, bibliothecaris, informatieanalist.

Trefwoorden

handig met talen • belangstelling voor krant, tv en film • maatschappelijke taken • artistiek bezig zijn • kritisch lezen en luisteren • woorden en begrippen makkelijk onthouden • interesse in anderstalige landen • het leuk vinden om een eigen mening te vormen • hedendaagse ontwikkelingen willen verklaren • een tekst snel in grote lijnen begrijpen • sociaal betrokken zijn • de juiste aantekeningen maken.

4.2 Economie en Maatschappij

Mensen die dit profiel kiezen zullen meestal terechtkomen in banen die iets te maken hebben met economie, arbeid, recht en veiligheid. De beroepen die hier bij horen zijn bijvoorbeeld: accountant, functies bij een bank, jurist, advocaat, commercieel medewerker, marketingmanager, politicus, hoteldirecteur, belastingadviseur, organisatiedirecteur.

Trefwoorden:

werken op kantoor • adviseren over zaken • gevoel voor cijfers • in voor leidinggeven • verkoper zijn • ondernemend zijn • kritisch lezen • werken met grafieken, tabellen en kaarten • verbanden leggen tussen theorie en praktijk • rekenaars • het leuk vinden kennis op te doen door te lezen.

4.3 Natuur en Gezondheid

Dit profiel bereidt je in het bijzonder voor op de studierichtingen die met gezondheidszorg en milieu te maken hebben, zoals geneeskunde, farmacie (medische) biologie, milieukunde. Concrete beroepen zijn bijvoorbeeld: apotheker, chirurg, bodemkundige, ingenieur, microbioloog, arts, piloot, tandarts.

Trefwoorden:

goede praters • interesse hebben voor medische zaken • oog hebben voor het milieu • mensen helpen of verzorgen • van planten en dieren houden • graag adviseren • sociaal • nuchter en praktisch • teamwerkers • zorgvuldig en precies zijn • systematisch denken.

4.4 Natuur en Techniek

Het profiel Natuur & Techniek is een exact profiel dat voorbereidt op technische studierichtingen. Beroepen die bij dit profiel horen zijn onder andere: architect, chemicus, natuurkundige, meteoroloog, bosbouwkundig onderzoeker, IT-specialist.

Trefwoorden:

het leuk vinden om proeven te doen • gaan voor ontwerpen en bouwen • niet weglopen voor berekeningen • gevoel voor techniek • oog hebben voor het milieu
•systematisch en logisch denken • rekenaars en tekenaars • handvaardigheid en praktisch • ruimtelijk inzicht hebben • doorzettingsvermogen hebben • het leuk vinden om problemen op te lossen • zorgvuldig en precies zijn.

5. Het invullen van het formulier

Met behulp van het profielkeuzeformulier kun je je voorlopige profiel vaststellen. Op dit formulier is voorgedrukt wat verplicht is aan vakken. Zelf vul je jouw keuzevak(ken) in.

5.1 Welke keuzes moeten er gemaakt worden?

Gemeenschappelijk deel

Naast de vakken die vast staan, moet je een keuze maken tussen Frans en Duits

Profieldeel

- Kies C&M of E&M of N&G of N&T
- Bij het profiel C&M keuze tussen wiskunde C / wiskunde A en keuze tussen tekenen / muziek
- Bij het profiel E&M keuze tussen wiskunde A / wiskunde B
- Bij het profiel N&G keuze tussen wiskunde A / wiskunde B

Vrije deel

Alle leerlingen kiezen één extra vak uit de vakken die direct onder het gekozen profiel staan.

Door de school ingevulde vrije deel

De school verplichte vakken zijn: LO, Maatschappijleer, CKV, PWS , Loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en Godsdienst en Levensbeschouwing

5.2 Profielkeuze formulier atheneum

Profielkeuzeformulier **ATHENEUM** 2025-2026

Naam _____ Klas _____

Inleverdatum: voorlopige profielkeuze 12 februari 2025 en definitieve profielkeuze 12 maart 2025

GEMEENSCHAPPELIJKE DEEL / verplichte vakken en onderdelen		
Nederlands	Maatschappijleer	Godsdienst en levensbeschouwing
Engels	LOB (Loopbaanoriëntatie en -begeleiding)	CKV
Lichamelijke opvoeding	Profielwerkstuk (PWS)	
Tweede vreemde taal kiezen: ☐ Frans ☐ Duits		

Profiel Cultuur en Maatschappij	Profiel Economie en Maatschappij	Profiel Natuur & Gezondheid	Profiel Natuur & Techniek

Profielvakken (verplicht)	Profielvakken (verplicht)	Profielvakken (verplicht)	Profielvakken (verplicht)
geschiedenis aardrijkskunde Keuze wiskunde: ☐ wiskunde A ☐ wiskunde C	economie geschiedenis aardrijkskunde Keuze wiskunde: ☐ wiskunde A ☐ wiskunde B	biologie scheikunde aardrijkskunde Keuze wiskunde: ☐ wiskunde A ☐ wiskunde B	wiskunde B natuurkunde scheikunde biologie

Keuze examenvak vrije deel			
Kies 1 vak: ☐ tekenen ☐ muziek			

Kies 1 examenvak vrije deel	Kies 1 examenvak vrije deel	Kies 1 examenvak vrije deel	Kies 1 examenvak vrije deel
☐ tekenen ☐ muziek ☐ Duits ☐ Frans ☐ biologie ☐ bedrijfseconomie ☐ economie	☐ tekenen ☐ muziek ☐ Duits ☐ Frans ☐ biologie ☐ bedrijfseconomie	☐ tekenen ☐ muziek ☐ Duits ☐ Frans ☐ natuurkunde ☐ bedrijfseconomie ☐ economie	☐ tekenen ☐ muziek ☐ Duits ☐ Frans ☐ aardrijkskunde ☐ bedrijfseconomie

Opmerkingen:

- Vakken in het vrije deel (profielkeuze vrije deel en examenvak vrije deel) bieden wij alleen aan bij voldoende deelname
- Het kan zijn dat individuele keuzes in het vrije deel (profielkeuze vrije deel en examenvakken vrije deel) niet gehonoreerd kunnen worden.

Datum: _____ Handtekening ouder/verzorger _____

6. Vakkenboekje

Nederlands
Engels
Maatschappijleer
CKV (Culturele Kunstzinnige Vorming)
Lichamelijke Opvoeding
Godsdienst en Levensbeschouwing
LOB (Loopbaanoriëntatie en -begeleiding)
Frans
Duits
Geschiedenis
Aardrijkskunde
Wiskunde A, B & C
Natuurkunde
Scheikunde
Biologie
Economie
Bedrijfseconomie
Tekenen
Muziek

Nederlands

Waar gaat het vak over?

Het vak Nederlands gaat over de wereld om je heen. Je leert je via taal te verhouden tot je omgeving: je spreekt erover, je schrijft erover en je leest erover.

Waarom het vak?

De taal, het Nederlands, is een communicatiemiddel waarmee je je kunt uitdrukken over de wereld om je heen en waarmee je je kunt verhouden tot de mensen om je heen. Kortom, de taal brengt je in contact met je omgeving! Hieronder lees je hoe je dat gaat doen.

Wat doen we bij Nederlands in de bovenbouw?

Bij het vak Nederlands komen verschillende vaardigheden aan bod. Je leert bijvoorbeeld hoe je je mening kunt onderbouwen met argumenten bij het onderdeel debatteren; je leert hoe je een goede tekst kunt schrijven; je leert over verhalen uit verschillende tijden; je leert hoe je handig met lastige teksten om kunt gaan en je leert hoe je voor een groep kunt spreken.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

Alle klassen in de bovenbouw krijgen ten minste drie uren Nederlands per week.

Waar gaat het vak over?

Het schrijven van een brief en essay. Het lezen van boeken, korte werken en gedichten. Het bijhouden van een literatuuordossier. Het geven van een presentatie en een debat voeren. Het begrijpen van video- of audiofragmenten en teksten.

Op de universiteit zul je veel in aanraking komen met Engels. Voor veel opleidingen zul je bijvoorbeeld Engelse tekstboeken gebruiken of meerdere colleges krijgen in het Engels. Zo'n 30% van de opleidingen wordt helemaal in het Engels gegeven. Bij masteropleidingen is dat zelfs 76%!

Daarnaast gebruiken we elk jaar nieuwe Alquin tijdschriften om woordenschat op te bouwen en gebruiken we English Grammar in Use om grammatica te verbeteren. Tot slot behandelen we ook actuele onderwerpen en kijken we regelmatig het nieuws.

Engels heb je in de bovenbouw 3 uur per week.

Maatschappijleer

Waar gaat het vak maatschappijleer over?

Bij het vak maatschappijleer onderzoek je hoe onze samenleving in elkaar zit. Er staan vier thema's centraal:

- Rechtsstaat
- Parlementaire democratie
- Verzorgingsstaat
- Pluriforme samenleving

Maatschappijleer gaat deels over theorie: hoe wordt Nederland bestuurd, hoe werkt ons rechtssysteem, waarom betalen we belasting, waarom botsen verschillende groepen soms met elkaar? Maar belangrijker is dat je een eigen mening gaat vormen over maatschappelijke vraagstukken, gebaseerd op je theoretische kennis. Hoe ver mag vrijheid van meningsuiting gaan? Welke politieke partij past bij jou? Wie is er verantwoordelijk voor jouw welzijn, jij of de overheid? Moet de overheid ingrijpen bij sociale problemen?

Wat doen we bij maatschappijleer?

Maatschappijleer is een vak dat je niet alleen uit een boek leert. De stof in het boek komt dagelijks terug in het nieuws, op sociale media en in gesprekken aan de keukentafel. We gebruiken deze voorbeelden daarom ook in de les. Bijvoorbeeld door een documentaire over een nieuw onderwerp als lesstof te analyseren, op excursie te gaan naar de Tweede Kamer in Den Haag en door te debatteren over actuele kwesties.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In het examenjaar heb je twee uur per week maatschappijleer. De toetsing bestaat uit zowel schriftelijke school examens, als praktische opdrachten. Het eindcijfer telt mee in het combinatiecijfer, samen met ckv en het profielwerkstuk. Je combinatiecijfer telt mee in de zak-slaagregeling voor het eindexamen.

CKV (Culturele Kunstzinnige Vorming)

Waar gaat het vak over?

Je wordt in aanraking gebracht met alle disciplines van kunst en cultuur, o.a. beeldende kunst, architectuur, theater, muziek, film en fotografie. Je onderneemt allerlei culturele activiteiten zoals een bezoek aan een theater, concert, tentoonstelling en bioscoop.

Waarom het vak?

Om kunst en cultuur te ervaren, om je blik op kunst en cultuur te verbreden en je eigen mening te vormen.

Wat doen we bij CKV?

Je onderneemt culturele activiteiten en je krijgt daar uitleg over. Daarnaast doe je onderzoek (op gebied van kunst en cultuur) en leert je eigen mening vormen. In VWO 5 wordt het vak afgesloten met een grote praktische opdracht. Deze wordt gepresenteerd op de ckv middag/avond.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In vwo 4: het hele jaar 2 uur per week.

In vwo 5: een half jaar 2 uur per week.

Lichamelijke Opvoeding

Waar gaat het LO over en waarom LO?

Het vak bewegingsonderwijs richt zich op het ontwikkelen van motorische vaardigheden en het bevorderen van een actieve levensstijl bij leerlingen. Het omvat verschillende aspecten, zoals:

1. Motorische Vaardigheden: Leerlingen leren basisvaardigheden zoals rennen, springen, gooien en vangen, maar ook meer complexe bewegingen en sporten.
2. Sport en Spel: Het vak introduceert verschillende sporten en spelvormen, waardoor leerlingen kennis maken met teamwork, strategie en competitie.
3. Fysieke Gezondheid: Bewegingsonderwijs benadrukt het belang van lichaamsbeweging voor een gezonde levensstijl en helpt leerlingen bewust te worden van hun eigen gezondheid.
4. Sociale Vaardigheden: Door samen te sporten en te spelen, ontwikkelen leerlingen sociale vaardigheden zoals samenwerken, communiceren en respect voor anderen.
5. Zelfvertrouwen en Discipline: Het vak moedigt leerlingen aan om uitdagingen aan te gaan, wat bijdraagt aan hun zelfvertrouwen en doorzettingsvermogen.

Kortom, bewegingsonderwijs is een veelzijdig vak dat niet alleen focust op fysieke ontwikkeling, maar ook op sociale en emotionele groei.

Hoeveel uur per week?

In vwo 4 en vwo 5 volg je 2 uur per week LO en in vwo 6 volg je 2 uur LO het eerste half jaar.

Godsdienst en Levensbeschouwing

Waar gaat het vak over?

Godsdienst/Levensbeschouwing gaat verder dan enkel godsdiensten bestuderen. In de onderbouw ben je bezig geweest met de verschillende godsdiensten en jouw levensbeschouwing aan de hand van thema's zoals: thuis, anders, toekomst, enzovoorts. Hier gaan we deels mee verder, met meer focus op levensbeschouwing. Aan de hand van thema's ga je nadenken over waar jij staat in de wereld, wat voor ideeën en meningen heb jij over onderwerpen die jij in het leven tegen zal gaan komen. Godsdienst, filosofie, en cultuur zijn inspiratiebronnen om hier mee aan de slag te gaan.

Waarom het vak?

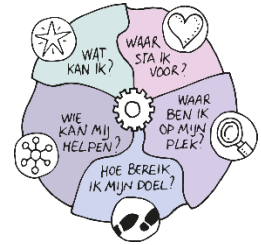
Godsdienst/Levensbeschouwing is een verplicht vak in de bovenbouw, en wordt afgesloten aan het eind van vwo 5. GDL is een overstijgend vak. Kennis en vaardigheden die je opdoet bij andere vakken kun je gebruiken en aanscherpen bij de onderwerpen en opdrachten die we in vwo 4/5 gaan bespreken en maken. Je bent niet enkel op het gebied van kennis bezig, maar ook met het ontwikkelen van jouw mening en hoe deze goed te kunnen onderbouwen. Dit doen we door te praten, luisteren, discussiëren en schrijven.

Wat doen we bij godsdienst en levensbeschouwing in de bovenbouw?

We veranderen in de bovenbouw van boek: Wijs Worden. In vwo 4 gaan we globaal met twee onderwerpen aan de slag: ethiek en de multiculturele samenleving. Tijdens ethiek maken we kennis met verschillende theorieën hoe je kunt kijken naar ethische dilemma's. Die dilemma's kunnen gaan over het onderwijs, de zorg, botsende grondrechten (bijv. vrijheid van godsdienst met vrijheid van meningsuiting). Hier leer je jouw mening te onderbouwen en ook je te verplaatsen in meningen/argumenten waar je het niet of minder mee eens bent. Bij het onderwerp multiculturele samenleving komen de verschillende godsdiensten en levensbeschouwingen die we door de jaren heen zijn tegengekomen samen, zoals dat ook in Nederland te zien is. Wat zijn de positieve en negatieve gevolgen van alle verschillende culturen/levensbeschouwingen bij elkaar? Gaat dat altijd goed en wat zijn de spanningsvelden. In vwo 5 gaan we godsdienst overstijgend aan de slag. Want waar bestaat een godsdienst eigenlijk uit? Waar moet een godsdienst aan voldoen om een godsdienst genoemd te mogen worden, wat zijn de kenmerken en hoe werkt een geloofssysteem? Daarnaast gaan we ook kijken hoe godsdiensten in de populaire cultuur worden gebruikt. Is dit een goede ontwikkeling of is het schadelijk voor een godsdienst dat, bijvoorbeeld, in vele huizen een Boeddhabeeld staat zonder de levensbeschouwing aan te nemen of daar kennis van te hebben.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

2x per week een half jaar

LOB (Loopbaan Oriëntatie & Begeleiding)

Waar gaat het vak over?

Bij het vak LOB leer je meer over wie jij bent, wat je kan en wat je wilt. Deze zelfkennis kan je helpen tijdens het maken van een keuze voor een vervolgopleiding.

Waarom het vak?

Het vak LOB helpt je bij het onderzoeken wat je na de middelbare school wilt gaan doen. Wat past bij mij? Studeren, tussenjaar of een andere route? Mbo, hbo of universiteit? Wat vind ik leuk en wat niet?

Wat doen we bij LOB in de bovenbouw?

Tijdens de lessen met je mentor ga je onderzoeken wie jij bent, wat je kan en wat je wilt. Ook ga je onderzoeken welke studies er zijn en waar. Dit doe je aan de hand van de vier fases van studiekeuze: oriënteren, verkennen, verdiepen en beslissen. De verplichte activiteiten kies je op basis van de fase waar je in zit.

Atheneum 4

LOB-lessen

College Carroussel (RUG)

Atheneum 5

LOB-lessen

2 verplichte activiteiten (open dag, meeloopdag, online proefstuderen of eigen idee)

Atheneum 6

LOB-lessen

2 verplichte activiteiten (open dag, meeloopdag, online proefstuderen of eigen idee)

Hoeveel uur per week LOB?

In klas 4,5 en 6 krijg je 1 uur per week LOB.

Frans

Heb je gevoel voor taal? Vind je het leuk om met buitenlanders te kunnen communiceren of is het nuttig voor je toekomst om in meer talen uit de voeten te kunnen? Dan kies je vast en zeker Frans als enige Romaanse taal op onze school.

Waar gaat het vak over?

Het vak gaat over het leren communiceren in de Franse taal maar ook om de Franse cultuur beter leren kennen.

Waarom het vak?

Het beheersen van een vreemde taal is vandaag een onmisbaar hulpmiddel. Dit opent meer kansen en mogelijkheden, vooral voor een belangrijke taal zoals Frans. Hoe meer talen ze spreken, hoe meer deuren voor hen open zullen gaan op verschillende vlakken.

Wat doen we bij Frans in de bovenbouw?

Er wordt gewerkt met de methode libre service 2^e editie. De lessen: de lessen zijn verdeeld in methode- en projectlessen. Er wordt klassikaal, in groepen of zelfstandig gewerkt. In de leergang werken de leerlingen naar een eindterm toe, tijdens deze opdrachten kunnen de leerlingen zelf bepalen wat ze gaan doen, individueel of in een groep werken bijvoorbeeld. Een deel van de methodelessen wordt klassikaal gegeven. Tijdens deze lessen komen de verschillende vaardigheden aan bod. Lees, schrijf, luister-kijk, gespreks- en spreekvaardigheid. Voor leesvaardigheid wordt er klassikaal of individueel gewerkt en individueel getoetst. Voor schrijfopdrachten wordt er individueel gewerkt en getoetst. Voor luister en kijkvaardigheid werken ze vaak klassikaal en de toetsen worden individueel gemaakt. Gespreks- en spreekvaardigheidslessen gebeurt meestal in kleine groepen en wordt meestal individueel getoetst. Voor de presentaties wordt er ook individueel of in groepen gewerkt en getoetst.

De projectlessen worden deels klassikaal deels individueel georganiseerd. Tijdens de projectlessen worden verschillende literaire werken gelezen, bestudeerd en gepresenteerd. De leerlingen maken een portfolio naar aanleiding van projecten, films en boeken.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

Vwo 4/5/6: 3uur per week

Voorkennis

Nu je begint met de tweede fase hebben jullie tenminste 3 jaar Frans gehad. In die tijd is alle grammatica om eenvoudig Frans te kunnen lezen, spreken, schrijven en verstaan aande orde geweest.

Ook de meest gebruikte Franse woordjes heb je geleerd. We gaan er in principe van uit dat je deze basiskennis beheerst. Daarnaast is het van groot belang dat je zelfstandig met behulp van een studiewijzer aan de slag kunt en wilt. Je bent zelf verantwoordelijk voor het afkrijgen van je taak.

Methode en werkvormen

We werken met de methode Libre Service die bestaat uit een tekstboek, een werkboek en een vocabulaire. Daarin staan de verschillende taalvaardigheden bij elkaar waar je zelfstandig afwisselend aan gaat werken.

Soms wordt er klassikaal of in 2-tallen gewerkt en je kunt ook je eigen accenten leggen. De leraar helpt je daarbij. Je kunt ook uitleg, tips en grammatica overzicht vinden achter in het tekstboek. Sommige oefeningen en extra stof vind je op de website www.libreservice.nl. Met die site en met je eigen cd kun je heel goed ook thuis aan het werk. Je verzamelt werkresultaten en eigen leesverslagen in een portfolio zodat je aan het eind van het schooljaar een 'dossier' Frans kunt overleggen.

Leerdoelen

- aanleren van verschillende leesstrategieën (globaal, extensief en selectief) om zo goed mogelijk allerlei vormen van geschreven Frans te begrijpen
- leren van de ondersteunende grammatica + idioom
- leren omgaan met Franse taaluitingen (spreken en luisteren) zonder in paniek te raken en dicht te slaan
- leren schrijven van eenvoudige brieven, e-mailberichten en dergelijke
- kennismaken met de Franse literatuur
- verdiepen van je kennis over de Franse samenleving

Een taal leer je niet in één keer: Dat bouw je op door regelmatig actief met de leerstof bezig te zijn en te leren; in de les vooral maar deels ook thuis: **au boulot!**

Waarom het vak Duits?

Ook is er een kans dat je later in je werk in aanraking komt met de Duitse taal. Nog steeds is Duitsland de grootste handelspartner van Nederland. Veel contacten met Duitse bedrijven gaat in het Duits. Daarnaast is Duits erg handig als je later in de horeca of toerisme wilt gaan werken. Een goede kennis van de Duitse taal vergroot zelfs je baankansen.

Er wordt vooral aandacht besteed aan de vier vaardigheden. Dat zijn: leesvaardigheid, kijk- en luistervaardigheid, schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid. Deze vier vaardigheden laten zien hoe goed jij een taal beheerst en tellen daarom allemaal mee voor je examencijfer. Aan het einde van het examenjaar ga je vooral bezig met leesvaardigheid, omdat het centrale eindexamen volledig uit leesteksten bestaat. Naast deze vaardigheden wordt er aandacht besteed aan literatuur. Over de twee jaren in de bovenbouw verdeeld lees je ongeveer vier boeken die je ook in de les behandelt. De bovenbouw is dus wel echt anders dan de andere schooljaren. De woordjes en de grammatica die je in de onderbouw geleerd hebt, dienen vooral als basis voor het eindexamenjaar en worden dan niet opnieuw getoetst.

In de bovenbouw krijg je drie uur per week Duits.

Geschiedenis

Waar gaat het vak over?

Het vak maakt deel uit van de profielen Cultuur & Maatschappij en Economie & Maatschappij.

Bij het vak geschiedenis wordt het verleden ingedeeld in tien tijdvakken en vijf periodes. In de onderbouw wordt de hele geschiedenis behandeld, van prehistorie tot en met het heden. In de bovenbouw volgt per tijdvak een verdieping, onder andere via zogenaamde 'historische contexten', waarin je diep ingaat op de geschiedenis van de Lage Landen (1050-1700), de Verlichting (1650-1900), China (1842-2001) en Duitsland (1918-1991).

Waarom het vak?

Het vak geschiedenis is van belang voor je algemene ontwikkeling. Zo laat het je bijvoorbeeld zien waarom wij leven in een democratie, terwijl dat niet in alle landen het geval is. Op die manier leer je begrijpen hoe onze samenleving zich in de loop van de tijd heeft ontwikkeld. Je leert relativeren en analyseren. Hierdoor is het vak geschiedenis nuttig voor allerlei beroepen.

Wat doen we bij geschiedenis in de bovenbouw?

Domeinen

Bij het vak wordt een aantal domeinen behandeld, waaronder:

Historisch besef (historische vaardigheden)

Oriëntatiekennis (tijdvak 1 tot en met 10)

Historische contexten

Voor het schoolexamen wordt er van je verwacht dat je van alle tien de tijdvakken de algemene kennis en de hoofdlijnen kent. Bij het centraal eindexamen staan alle domeinen centraal, behalve tijdvak 1 tot en met 4.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In de vierde klas heb je twee uur per week geschiedenis. In de vijfde klas en in het examenjaar krijg je per week drie uur geschiedenis. Zo ben je goed voorbereid op het centraal examen!

Aardrijkskunde

Ben je geïnteresseerd in de wereld om je heen? Heb je belangstelling voor actuele thema's zoals klimaatverandering, globalisering, duurzaamheid en stedelijke ontwikkeling? Wil je graag je algemene kennis vergroten? Dan is aardrijkskunde een vak dat bij je past!

Aardrijkskunde geeft je een stevige basis voor je algemene ontwikkeling, zodat je op een zinnige manier kunt meedenken en meepraten over thema's die plaatsvinden in ons eigen land of op grotere schaal in de andere delen van de wereld. Als je in de onderbouw met normaal werken een voldoende voor aardrijkskunde kon halen, dan is het vak voor jou in de bovenbouw vast geen probleem.

Waar gaat aardrijkskunde over?

Aardrijkskunde gaat over verschijnselen in landen en regio's, ver weg en dichtbij, die laten zien hoe de mensen leven met de mogelijkheden die de natuur en de maatschappij hen daar bieden. Aardrijkskunde focust op zowel fysische (natuur) als sociale (maatschappij) geografie. Dit betekent dat er onderwerpen aan bod zullen komen die gaan over natuurlijke gevaren in de wereld, actuele problemen in Zuid-Amerika en de waterhuishouding en stedelijke ontwikkeling in Nederland. Ook leer je wat geografische werkwijzen zijn en hoe je daar in de praktijk mee kunt werken.

Wat doen we bij aardrijkskunde in de bovenbouw?

Veel aardrijkskundige thema's worden aan de hand van voorbeeldgebieden behandeld en je docent leert je om daar met een geografische blik naar te kijken, verbanden te leggen en de juiste conclusies te trekken. Verder werk je soms zelfstandig en soms in groepjes aan zo'n thema met behulp van allerlei toepassingsopdrachten. Ook zul je op excursie gaan, zodat je merkt wat aardrijkskunde in de praktijk allemaal te bieden heeft.

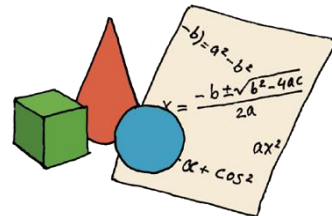
Waarom aardrijkskunde?

Naast een goede algemene ontwikkeling komt aardrijkskunde altijd van pas, omdat je leert om met een kritische blik te kijken naar actuele vraagstukken. Het vak maakt je als leerling daardoor bewust van jouw eigen rol in een constant veranderende wereld omdat je jezelf ontwikkelt als wereldburger die met een brede blik naar de wereld kan kijken. Daarnaast kun je de kennis van de samenleving om je heen later goed gebruiken als je een beroep zou krijgen bij bijvoorbeeld de overheid, in het onderwijs, bij de politie, in recreatie of toerisme, bij natuur- of milieuorganisaties, in de journalistiek of in de economische sector.

Kortom je hebt er later altijd wat aan!

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In vwo 4 heb je 2x aardrijkskunde in de week. In vwo 5 en vwo 6 heb je 3x in de week les.

Wiskunde A, B & C

Waar gaat het vak wiskunde over?

Wiskunde op atheneum is de basis voor het analytisch denken. Een vaardigheid die in alle universitaire studies terugkomt. Het draait daarnaast om het ontwikkelen van logisch en abstract denkvermogen. Het gaat om het herkennen, analyseren en oplossen van problemen met behulp van wiskundige methoden. Hierbij worden vaardigheden zoals rekenen, algebra, meetkunde, statistiek en grafieken gebruikt. Afhankelijk van het gekozen profiel en niveau (A, B of C) verschilt de focus van het vak.

Waarom is het vak wiskunde belangrijk?

Wiskunde is breed toepasbaar en is belangrijk omdat het een essentiële vaardigheid is voor veel praktische en theoretische situaties. Het helpt bij:

Probleemoplossend denken: Logisch nadenken en gestructureerde oplossingen vinden.

Ontwikkeling van analytisch vermogen: Door complexe problemen in kleine stappen te analyseren en op te lossen. Dit is nuttig in vrijwel alle beroepsvelden.

Abstract en logisch denken: een beter begrip krijgen van abstracte concepten en hiermee logisch redeneren

Praktische toepassingen: Rekenen in het dagelijks leven, zoals financiën.

Vorbereiding op vervolgstudies: Veel studies vereisen wiskundig inzicht, zoals economie, techniek, natuurwetenschappen en sociale wetenschappen. Wiskunde maakt daarom ook van alle profielen onderdeel uit.

Wat doen we bij wiskunde in de bovenbouw?

Bij wiskunde A ligt de nadruk op praktische en toegepaste wiskunde. Belangrijke onderwerpen zijn:

Statistiek en kansberekening: Werken met data, grafieken en diagrammen en de informatie op een juiste manier verwerken en interpreteren. Bij kansberekening leer je te werken met kansverdelingen. Ook leer je om wetenschappelijke hypothesen te toetsen.

Lineaire, exponentiële en logaritmische verbanden: Begrijpen en gebruiken van vergelijkingen en grafieken in praktische situaties.

Algebra: Rekenen met letters en variabelen in formules en functies en zo ook praktische problemen met wiskundige methoden oplossen (zoals bijvoorbeeld optimaliseringsproblemen)

Waarom het vak wiskunde?

Wiskunde A is gericht op economische, sociale en gedragswetenschappen. Het helpt bij het begrijpen van trends, markten en statistische analyses.

Wiskunde B richt zich meer op abstracte en theoretische wiskunde, gericht op exacte vakken. Belangrijke onderwerpen zijn:

Algebra: Werken met complexere vergelijkingen met letters en variabelen.

Meetkunde en analytische meetkunde: Ruimtelijk inzicht en berekeningen, zoals cirkels en driehoeken.

Functies en analyse: Begrip en toepassingen van functies en bewerkingen.

Wiskunde B is geschikt voor technische, natuurwetenschappelijke en wiskundige vervolgstudies, zoals werktuigbouwkunde, natuurkunde, sterrenkunde, kunstmatige intelligentie (AI) en informatica. Voor elke opleiding op een Technische universiteit is wiskunde B noodzakelijk.

Bij wiskunde C (alleen te kiezen in het profiel Cultuur & Maatschappij) ligt de nadruk op praktische en toegepaste wiskunde en dit legt minder dan wiskunde A de nadruk op algebra. Er is daarnaast meer ruimte voor logisch redeneren en praktische toepassingen. Onderwerpen zijn verder vergelijkbaar met wiskunde A:

Statistiek en kansberekening: Werken met data, grafieken en diagrammen en de informatie op een juiste manier verwerken en interpreteren. Bij kansberekening leer je te werken met eenvoudige kansverdelingen.

Lineaire, exponentiële en logaritmische verbanden: Begrijpen en gebruiken van eenvoudige vergelijkingen en grafieken in praktische situaties.

Algebra: Rekenen met letters en variabelen in formules en functies en zo ook praktische problemen met wiskundige methoden oplossen.

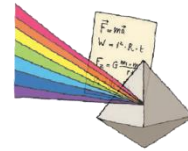
Logisch redeneren: Het begrijpen van logische structuren en deze structuren zelf op kunnen zetten.

Meetkunde: Het begrijpen, rekenen en tekenen van geometrische objecten en verhoudingen.

Wiskunde C is gericht op studies waarbij wiskunde een meer ondersteunende rol speelt zoals sociale en culturele wetenschappen, politiek en maatschappij en kunst en media.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In klas 4, 5 en 6 krijg je het hele schooljaar 3 lesuur per week wiskunde A. Wiskunde B is in klas 4 3,5 uur in de week en in klas 5 en 6 4 uur per week. Wiskunde C heeft evenveel uren als wiskunde A.

Natuurkunde

Waar gaat natuurkunde over?

Belangrijke onderwerpen in de natuurkunde zijn elektriciteit, mechanica, geluid, straling en het heelal. Het is en blijft een theoretisch vak maar een aantal onderwerpen kunnen we ook ondersteunen met een practicum.

Waarom zou je natuurkunde kiezen?

In klas 2 en in klas 3 zal je al gemerkt hebben dat natuurkunde ook veel te maken heeft met toegepaste wiskunde. Je moet inzicht hebben voor het rekenwerk, voor toepassing van formules en voor technische probleemaanpak. Het vak natuurkunde is bedoeld voor iemand die echt wil weten hoe techniek in elkaar zit. Na klas 5 bezit je over goede basiskennis waarmee je één van de vele opleidingen kunt gaan volgen in de techniek of medische wereld.

Techniek is een beroepsrichting die steeds meer in de maatschappij wordt gevraagd. Technische opleidingen geven niet altijd aan dat natuurkunde voor toelating verplicht is maar het is vanzelfsprekend dat goede basiskennis in een vervolgopleiding wel belangrijk is.

Ook voor opleidingen in de zorg kan je met natuurkunde te maken krijgen, zoals bijvoorbeeld bij de opleidingen geneeskunde of biomedische technologie.

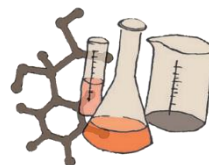
Kortom heb je een beetje gevoel voor exact en wil je mogelijkheden voor de toekomst zo breed mogelijk houden dan is natuurkunde je vak.

Wat doen we bij natuurkunde in de bovenbouw?

We oefenen veel met berekeningen. De meeste berekeningen moet je met een formule uitvoeren, je krijgt een BINAS waar alle formules in staan. Daarnaast doen we een aantal practica waar je ook een cijfer op krijgt.

Praktisch: hoeveel uren?

Bij natuurkunde horen veel verschillende onderwerpen en moet je veel vaardigheden beheersen. Je hebt dan ook 3 uur natuurkunde per week.

Waar gaat het vak over?

Waarom het vak?

Bij scheikunde leer je dus abstract denken en maak je je een analytische manier van denken en redeneren eigen. Hierdoor ben je later breed inzetbaar. Scheikunde is dus niet alleen zinvol als je scheikunde wilt studeren, maar handig voor allerlei studierichtingen.

In de bovenbouw ga je verder in op de basis die je in klas 3 geleerd hebt. In de eerste week van klas 4 herhaal je deze lesstof. Daarna gaan we direct door met nieuwe lesstof. Het tempo ligt dus een stuk hoger dan in de onderbouw. Daarbij ligt de nadruk vooral op inzicht krijgen. Leerwerk is belangrijk, maar je moet vooral de theorie kunnen toepassen.

Scheikunde kan natuurlijk niet zonder practica. Dat doen we dus ook. Toch is scheikunde best een theoretisch vak. Thuis en in de les bestudeer je de theorie en maak je opdrachten uit het lesboek. We gebruiken af en toe proefjes om de theorie te illustreren. Het is dus zeker niet zo dat je elke les een labjas aan hebt.

In klas 4 heb je 2 uur per week scheikunde. In klas 5 en klas 6 heb je 3 uur per week scheikunde.

Biologie

Waar gaat het vak over?

Biologie is de wetenschap die alles bestudeert wat leeft! Het gaat over planten, dieren, mensen en zelfs piepkleine organismen zoals bacteriën. Bij biologie leer je hoe levende wezens werken, hoe ze groeien, wat ze nodig hebben om te overleven, en hoe ze met elkaar en hun omgeving verbonden zijn.

Denk bijvoorbeeld aan hoe je hart bloed rondpompt, waardoor bomen zuurstof maken, of waarom vogels in de winter naar warmere landen vliegen. Maar biologie gaat ook over grote vragen, zoals: hoe is het leven op aarde ontstaan? Hoe houden we onze planeet gezond?

Het mooie van biologie is dat het overal om je heen te vinden is. Van je eigen lichaam tot de dieren in de natuur en de planten in je tuin.

Waarom het vak?

Het helpt je begrijpen hoe het leven werkt en hoe we goed voor de wereld kunnen zorgen. Biologie is dus niet alleen interessant, maar ook belangrijk! Zowel voor je dagelijks leven, maar ook voor sommige beroepen. Wil je verder in de gezondheidszorg, groenvoorziening, onderwijs of als onderzoeker kies dan biologie.

Wat doen we bij biologie in de bovenbouw?

In de bovenbouw ga je nog dieper op de lesstof in. We gaan verder met onderwerpen die je al in de onderbouw hebt gehad, maar breiden deze uit en verdiepen ons nog meer in deze onderwerpen (Genetica, ecologie, voortplanting etc.)

Hoeveel uur per week per leerjaar?

In de vierde klas volg je 2 uur in de week biologie en in de vijfde en zesde klas 3 uur per week.

Economie

Waarom het vak economie?

Met het profiel economie en het behalen van je diploma kun je breed kiezen uit vervolgopleidingen. Deze staan allemaal in het blauwe boekje die jullie hebben ontvangen over de verschillende vervolgopleidingen MBO, HBO en universiteit

Waar gaat het vak economie over?

Als je het profiel Economie kiest, leer je veel over ondernemerschap, financiën en administratie. Je leert hoe bedrijven werken, hoe je een eigen bedrijf kunt starten en hoe je met geld om moet gaan. Leerlingen die dit profiel kiezen vinden later vaak een baan in de marketing en communicatie, toerisme, (bedrijfs)administratie, juridische sector, bestuur en beleid, geüniformeerde beroepen of worden zelf ondernemer.

Ook leer je veel over onderwerpen die je tijdens je (werkzame) leven tegenkomt. Het zoeken van een baan, contracten, verzekeringen, belastingen, productie en inkomen.

Wat doen we bij economie in de bovenbouw?

In het examenjaar gaan we vooral aan de slag met vaardigheden. De lesstof is nagenoeg gelijk aan dat van het voorexamenjaar waarbij je het toepassen van de theorie, economische modellen en berekeningen verder ontwikkeld.

Als er ruimte en tijd is willen we tijdens een aantal lessen ook de theorie koppelen aan de praktijk door jullie praktijkopdrachten te laten maken. Deze opdrachten verschillen per stroming en zijn voor vmbo anders dan voor havo of atheneum

Hoeveel uur per week per leerjaar?

Op het atheneum volg je het vak in de vierde klas 2 uur, vijfde klas 3 uur en de zesde klas 3,5 uur per week.

Bedrijfseconomie

Waarom het vak bedrijfseconomie?

Benieuwd hoe het allemaal werkt met aandelen en bitcoin? Ooit er over nagedacht hoe het zou zijn om je eigen onderneming op te starten? En wat doet een manager nu eigenlijk? Hoe koop je een eigen huis? Allemaal onderwerpen die terugkomen in het vak Bedrijfseconomie, Ondernemerschap en Financiële zelfredzaamheid (kortweg BECO).

Waar gaat het vak bedrijfseconomie over?

Je kunt BECO uiteraard gebruiken als verdieping in een economisch profiel, waar je leert welke keuzes bedrijven maken en waarom. Maar de vraagstukken die we behandelen zijn ook zeer geschikt als verbredende optie voor andere profielen. Bij BECO kijken we namelijk niet alleen naar bedrijven, maar ook naar keuzes die goed zijn voor jou!

Wat doen we bij bedrijfseconomie in de bovenbouw?

Voor het vak maak je zowel toetsen als praktische opdrachten. Je gaat samen met je medeleerlingen de komende jaren ondernemingsplannen leren schrijven. Je gaat bekijken hoe een aandeel werkt vanuit zowel het perspectief van het bedrijf als een individu. Je leert een stukje van de boekhouding van bedrijven opstellen. En bijvoorbeeld hoe arbeidscontracten werken.

Hoeveel uur per week per leerjaar?

Voor VWO 4 staat er 2 uur ingeroosterd per week en in de twee jaren daarna heb je telkens 3 uur BECO.

Je leert met verschillende materialen en technieken om te gaan.

Omdat je later bv architect wil worden, therapeut, docent, fotograaf, reclametekenaar en ga zo maar door!

*Kunstgeschiedenisonderzoek en leren kijken naar kunst.

Daarnaast wordt er een centraal praktisch examen afgenomen en een centraal schriftelijk examen.

Vwo 4: 2 uur per week, vwo 5 en 6: 3 uur per week.

Wil jij een vak waarin je creativiteit centraal staat, waar je je talenten ontwikkelt en waar je écht iets bijzonders maakt? Dan is muziek de perfecte keuze! Dit vak geeft je niet alleen de kans om te schitteren op een podium, maar biedt ook een stevige basis voor een toekomst in bijvoorbeeld de muziek, het onderwijs, de media, dans of therapie. Bovendien is muziek een vak waarin je plezier hebt, samenwerkt en groeit.

Muziek is een uniek vak waarin je ontdekt hoe muziek werkt én hoe je zelf muziek maakt. Het gaat niet alleen om spelen en zingen, maar ook om componeren en improviseren. Daarnaast duik je in muziektheorie en -geschiedenis, zodat je leert begrijpen hoe muziek werkt en wat muziek bijzonder maakt. Hier leer je alles wat je nodig hebt om je creativiteit en talenten te ontplooiën.

Wat doen we bij muziek in de bovenbouw?

Instrumenten ontdekken en kiezen: We starten met een carrousel-opdracht waarbij je kennismaakt met basgitaar, gitaar, piano, drums en zang. Iedereen leert de basis. Daarna kies je jouw favoriete instrument(en) en specialiseer je je daarin.

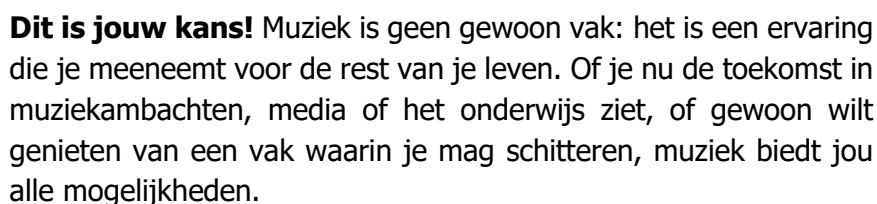
Samen muziek maken: Je werkt samen in bands, leert meerstemmig zingen en maakt je eigen composities. Dit is niet alleen leerzaam, maar vooral ook heel leuk!

Optreden: Het praktijkgedeelte sluit je af met een spectaculair examenconcert. Hier sta jij op het podium en laat je zien wat je geleerd hebt.

Verdieping: Naast praktijk leer je ook muziektheorie en muziekgeschiedenis. Je ontdekt hoe muziek door de eeuwen heen is veranderd en wat je kunt leren van de grootmeesters. Dit theoretische deel sluit je af met het centraal examen.

Hoeveel uur per week krijg je muziek?

In de bovenbouw krijg je niet één, maar drie lessen per week (in voorbereiding- en examenklassen), en twee lessen in atheneum 4. Genoeg tijd om je echt te verdiepen in muziek maken en beleven.

Kies muziek en ontdek wat jij in huis hebt. Jouw talent verdient het podium! 🎤🎸🎹

AANTEKENINGEN

AANTEKENINGEN

